Stuk **1545** (2007-2008) – Nr. 1

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2007-2008

13 februari 2008

ONTWERP VAN DECREET

**houdende instemming met het verdrag nr. 155
betreffende arbeidsveiligheid, gezondheid en het arbeidsmilieu,
aangenomen door de Internationale Arbeidsconferentie
tijdens haar zevenenzestigste zitting in Genève op 22 juni 1981**

INHOUD

Blz.

Memorie van toelichting 3

Voorontwerp van decreet 11

Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen 15

Advies van de Raad van State 19

Ontwerp van decreet 25

Bijlage: Verdrag nr.155 betreffende arbeidsveiligheid, gezondheid en arbeidsmilieu 29

– Nederlandse vertaling

– Engelse tekst

MEMORIE VAN TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

1. Algemene inleiding

De Internationale Arbeidsorganisatie (IAO) werd opgericht in 1919 tijdens de Vredesconferentie van Versailles. De opdracht van de IAO bestaat in het verbeteren van de sociale toestand van de werkende bevolking en is gebaseerd op de overtuiging dat duurzame en universele vrede niet kan bestaan zonder sociale gerechtigheid. Het belangrijkste kenmerk van de IAO is haar tripartisme: de IAO is de enige internationale organisatie waarin werkgeversorganisaties, werknemersorganisaties en regeringen zetelen. De IAO telt 181 leden en heeft de klassieke structuur van een gespecialiseerde instelling van de Verenigde Naties (VN): een algemene vergadering (de Internationale Arbeidsconferentie), een beheerraad en een secretariaat (het Internationaal Arbeidsbureau).

Tot de belangrijkste activiteiten van de IAO behoren het vastleggen van internationale arbeidsnormen en het toezien op de implementatie van deze normen. De arbeidsnormen van de IAO nemen de vorm aan van conventies of aanbevelingen. De conventies zijn internationale verdragen, bindend voor de IAO-lidstaten die ze ratificeren. De aanbevelingen zijn niet-bindende instrumenten, bedoeld als richtlijnen voor het nationaal beleid. De IAO heeft reeds 188 conventies en 199 aanbevelingen aangenomen. Eind oktober 2007 heeft België 95 conventies geratificeerd. Daarvan zijn 76 conventies nog in werking.

2. Het doel en de algemene draagwijdte van het verdrag

Op 22 juni 1981 werd in Genève het verdrag nr. 155 betreffende arbeidsveiligheid, gezondheid en het arbeidsmilieu, aangenomen door de Internationale Arbeidsconferentie.

Dit verdrag heeft betrekking op de algemene problematiek van de veiligheid en de gezondheid op het werk. Het beoogt dan ook geen specifiek risico, zoals een risico op een ongeval of een bijzonder fysisch of chemisch risico. Het beoogt ook geen precieze technische voorschriften of reglementen inzake de veiligheid en de gezondheid, maar wel een algemene aanpak van die materie voor de gehele arbeidswereld.

Naast het toepassingsdomein en de begripsomschrijvingen (deel I), omvat het verdrag de algemene beginselen van een nationaal beleid (deel II). Dat beleid wordt vervolgens bekeken in het licht van acties op nationaal vlak (deel III) en op ondernemingsvlak (deel IV).

In België wordt de veiligheid en de gezondheid van de werknemers geregeld bij de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk, alsmede door de uitvoeringsbesluiten daarvan. De federale wetgeving beantwoordt geheel aan de bepalingen van het verdrag.

De bescherming van de werknemer tegen ziektes van algemene aard, beroepsziektes en arbeidsongevallen is één van de taken die volgens haar statuut aan de IAO toegewezen zijn.

Internationale arbeidsverdragen en aanbevelingen op dit gebied en in het bijzonder de aanbeveling nr. 97 betreffende de gezondheid der arbeiders (1953), de aanbeveling nr. 112 betreffende bedrijfsgeneeskundige diensten (1959) en het verdrag nr. 135 betreffende de vertegenwoordiging van de werknemers (1971) leggen de beginselen voor een nationaal beleid en maatregelen op nationaal niveau vast.

3. Artikelsgewijze bespreking van het verdrag

Het verdrag bestaat uit 5 delen en het telt 30 artikelen.

Deel I – Toepassingsgebied en begripsomschrijvingen

Artikel 1 stelt dat het verdrag van toepassing is op alle takken van economische bedrijvigheid.

Artikel 2 bepaalt dat het verdrag van toepassing is op alle werknemers in de daardoor bestreken sectoren.

Volgens de artikelen 1 en 2 is het verdrag dus van toepassing op alle economische bedrijfstakken alsmede op alle werknemers in die bedrijfstakken. Het verdrag geldt dus voor alle sectoren, ook voor de overheidssector. De zelfstandigen vallen niet onder de toepassing ervan. Onder bepaalde voorwaarden kan een staat bepaalde bedrijfstakken of beperkte categorieën werknemers uitsluiten van de toepassing ervan, indien zich daar bijzondere problemen van ernstige aard voordoen. De staat moet dan in het eerste verslag inzake de toepassing van dit verdrag daarom-

trent rekenschap afleggen aan de IAO. In de volgende verslagen moet de evolutie geschetst worden.

De Belgische wet van 4 augustus 1996 is van toepassing op alle sectoren, de overheidssector inbegrepen. Uit het toepassingsgebied ervan wordt echter een bijzondere categorie werknemers uitgesloten: de dienstboden en het overige huispersoneel. Ook voor de zelfstandigen geldt deze wet niet.

Artikel 3 geeft een aantal begripsomschrijvingen. De term 'overheidsdienaar' is erg verouderd.

Er dient te worden opgemerkt dat het begrip 'gezondheid' ruim opgevat wordt: het omvat niet enkel de afwezigheid van ziektes of gebreken, maar tevens de materiële en geestelijke factoren die de gezondheid beïnvloeden en die rechtstreeks samenhangen met de arbeidsveiligheid en arbeidshygiëne.

De Belgische wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk omvat, zoals haar naam het al aangeeft, ook méér dan enkel de beroepsveiligheid en de gezondheid, aangezien ook zij betrekking heeft op de kwaliteit van de arbeidsomstandigheden van de werknemers.

Deel II – Beginselen van nationaal beleid

Artikel 4 stelt dat elke lidstaat een samenhangend nationaal beleid inzake arbeidsveiligheid, gezondheid en het arbeidsmilieu moet formuleren, ten uitvoer leggen en periodiek aftoetsen. Het doel van dat beleid is het voorkomen van ongevallen en schade aan de gezondheid.

Artikel 5 geeft een aantal activiteitsvelden aan waarmee het nationaal beleid rekening moet houden:

– het ontwerp, de beproeving, de keuze, de vervanging, de installatie, de opstelling, het gebruik en het onderhoud van de materiële arbeidsfactoren;

– de relaties tussen de materiële arbeidsfactoren en de personen die het werk uitvoeren of daarop toezicht uitoefenen, alsook de aanpassing van machines, werktijden, organisatie van het werk en arbeidsprocédés aan de lichamelijke en geestelijke vermogens van de werknemers;

– de opleiding, de kwalificatie en de motivatie van personen die betrokken zijn bij het bereiken van een behoorlijk veiligheids- en gezondheidsniveau;

– de communicatie en de samenwerking op alle niveaus;

– de bescherming van werknemers en hun vertegenwoordigers tegen disciplinaire maatregelen als gevolg van terecht door hen ondernomen acties. Dit punt werd in 1994 als een obstakel gezien voor de ratificatie. Sindsdien echter leggen de algemene beginselen van de wet van 4 augustus 1996, en inzonderheid artikel 15 van het koninklijk besluit van 27 maart 1998 betreffende het beleid inzake het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk, de verantwoordelijkheid voor alle aan de werknemers opgelegde principiële verplichtingen bij de werkgever. Bovendien regelen de artikelen 24 en 25 van het voornoemd koninklijk besluit het geval waarbij de werknemers aan een ernstig en onmiddellijk gevaar blootgesteld worden en bepalen zij dat hun acties voor hen geen enkel nadeel met zich mogen brengen (binnen de in de artikelen vermelde beperkingen).

Volgens artikel 6 moeten bij de formulering van het nationaal beleid de onderscheiden taken en verantwoordelijkheden van overheden, werkgevers, werknemers en andere aangegeven worden, met inachtneming van zowel het complementair karakter van die verantwoordelijkheden als van de nationale omstandigheden en praktijk.

Artikel 7 bepaalt dat de situatie aangaande arbeidsveiligheid en gezondheid en het arbeidsmilieu met passende tussenpozen moet onderzocht worden. Terwijl dat onderzoek vroeger niet op een georganiseerde en stelselmatige wijze verricht werd, gebeurt dat thans, overeenkomstig de Europese richtlijnen en naar aanleiding van het verzoek van de Europese Commissie om de tenuitvoerlegging van die richtlijnen (waaronder één inzake veiligheid en gezondheid) periodiek te evalueren, door de algemene directie toezicht op het welzijn op het werk (inspectie) van de Federale Overheidsdienst (FOD) Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg samen met de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk.

Deel III – Maatregelen op nationaal niveau

Artikel 8 stelt dat elke lidstaat door middel van wetten, voorschriften of een andere methode de nodige stappen moet zetten om het nationaal beleid uit te voeren. In het Belgisch recht kan opnieuw verwezen worden naar de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk, ten uitvoer gelegd bij diverse koninklijke besluiten waaronder het koninklijk besluit van 27

maart 1998 betreffende het beleid inzake het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk.

Artikel 9 geeft aan dat de naleving van wetten en voorschriften moet verzekerd worden door een toereikend en passend controlestelsel. Dat controlestelsel moet voorzien in passende sancties bij schending van de wetten en voorschriften. In België treden de regionale directies van de algemene directie toezicht op het welzijn op het werk van de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg op als controlediensten. De wet van 16 november 1972 betreffende de arbeidsinspectie regelt die materie.

Volgens artikel 10 moeten maatregelen getroffen worden om werkgevers en werknemers advies te verlenen zodat zij aan hun wettelijke verplichtingen zouden kunnen voldoen. Eén van de taken van de controlediensten in België bestaat erin advies te verstrekken aan de werkgevers en de werknemers. Bovendien is een bijzondere afdeling binnen de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg, de afdeling van het sociaal overleg over het welzijn op het werk, belast met de promotie van de omtrent deze materie geldende wetten en de reglementen bij middel van informatieve brochures, colloquia en studiedagen. Sedert de oprichting van die dienst, vormt dit artikel van het verdrag niet langer een obstakel voor de ratificatie ervan.

In artikel 11 staan de taken die de bevoegde overhe(i)d(en) geleidelijk moeten verrichten om het nationaal beleid uit te voeren:

a) het vaststellen van voorwaarden betreffende het inrichten en het opstarten van ondernemingen en betreffende de veiligheid van de bij het werk gebruikte technische materialen;

b) het vaststellen van de werkwijzen en van de stoffen waaraan de blootstelling moet verboden of beperkt worden;

c) de vaststelling en toepassing van procedures voor de melding van arbeidsongevallen en beroepsziektes en het opstellen van statistieken;

d) het instellen van onderzoek naar arbeidsongevallen en gevallen van beroepsziektes die op een ernstige situatie lijken te wijzen;

e) het jaarlijks publiceren van informatie over de genomen maatregelen, en over arbeidsongevallen, beroepsziektes en andere schade aan de gezondheid die zich tijdens of in samenhang met het werk voordoen;

f) het invoeren of het uitbreiden van regelingen voor het onderzoeken van de chemische, fysische of biologische agentia met betrekking tot het gevaar voor de gezondheid van de werknemers dat zij inhouden.

De punten a), b), e) en f) vormen aparte koninklijke uitvoeringsbesluiten bij de wet van 4 augustus 1996. De punten c) en d) ressorteren onder het Fonds voor Beroepsziektes en het Fonds voor Arbeidsongevallen maar ook onder de algemene directie toezicht op het welzijn op het werk.

Artikel 12 bepaalt dat de mensen die machines, uitrusting of stoffen voor gebruik bij de beroepsuitoefening ontwerpen, vervaardigen, invoeren, verschaffen of overdragen:

– zich ervan moeten vergewissen dat die machines, uitrusting of stoffen bij correct gebruik geen gevaar opleveren voor de gezondheid;

– informatie moeten verstrekken over de installatie en het gebruik alsook over de gevaren die eraan verbonden zijn en hoe die gevaren kunnen vermeden worden;

– studies en onderzoek moeten verrichten en op de hoogte blijven van ontwikkelingen in wetenschap en techniek.

Indertijd vormde dit artikel een obstakel voor de ratificatie van het verdrag. Sindsdien is er de wet gekomen van 21 december 1998 betreffende de productnormen ter bevordering van duurzame productie- en consumptiepatronen en ter bescherming van het leefmilieu en de volksgezondheid, alsook de wet van 28 januari 1999 betreffende de waarborgen die de stoffen en preparaten inzake de veiligheid en de gezondheid van de werknemers met het oog op hun welzijn moeten bieden.

Artikel 13 stelt dat een werknemer, die uit een arbeidssituatie stapt omdat die toestand ernstig gevaar oplevert voor zijn leven of gezondheid, moet beschermd worden tegen niet-gerechtvaardigde gevolgen. Afdeling IV van voornoemd Belgisch koninklijk besluit van 27 maart 1998 betreffende het beleid inzake het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun

werk, beschermt de werknemers in een situatie die een ernstig gevaar vormt.

In artikel 14 staat dat zaken betreffende arbeidsveiligheid, gezondheid en arbeidsmilieu moeten opgenomen worden in onderwijs- en opleidingsprogramma's. Dergelijke maatregelen ressorteren onder de gemeenschapsministeries voor Onderwijs. Aan deze bepaling wordt thans niet toereikend uitvoering gegeven maar zij alléén kan geen obstakel vormen voor de ratificatie van het verdrag.

Volgens artikel 15 moet elke lidstaat maatregelen treffen om de vereiste coördinatie tussen de verschillende overheden en organen te verzekeren. De diverse afdelingen die belast zijn met het welzijn op het werk binnen de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg werken samen aangezien zij deel uitmaken van éénzelfde algemene directie 'Humanisering van de Arbeid'. Bovendien moet de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk geraadpleegd worden en advies uitbrengen over de in verband met het welzijn genomen maatregelen (koninklijk besluit van 3 mei 1999 betreffende de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk). Bovendien moet de Interne Dienst voor Preventie en Bescherming op het Werk op ondernemingsniveau samenwerken met de Externe Dienst voor Preventie en Bescherming op het Werk (artikel 4 van het koninklijk besluit van 27 maart 1998 betreffende de Interne Dienst voor Preventie en Bescherming op het Werk).

Deel IV – Maatregelen op het niveau van de onderneming

Artikel 16 stelt dat de werkgevers zich ervan moeten vergewissen dat de arbeidsplaatsen, de machines, het materiaal en de werkwijzen waarover zij zeggenschap hebben, geen risico inhouden voor de gezondheid of de veiligheid van de werknemers. Bovendien zijn zij ertoe verplicht ervoor te zorgen dat de chemische, fysische en biologische stoffen en agentia geen gevaar inhouden voor de gezondheid. Zij zijn er ook toe verplicht, indien noodzakelijk, de voldoende beschermende kledij en beschermingsmiddelen te verstrekken. Die verplichtingen staan in het Belgisch recht in diverse koninklijke besluiten die een omzetting vormen van Europese richtlijnen. In verband met deze materie bestaat er een koninklijk besluit van 7 augustus 1995 betreffende het gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen en een koninklijk besluit van 6 juli 2004 betreffende de arbeidskledij.

Volgens artikel 17 moeten twee of meer ondernemingen die op dezelfde arbeidsplaats werken uitvoeren, samenwerken. Aan deze verplichting is voldaan in hoofdstuk III – Bijzondere bepalingen betreffende tewerkstelling op één zelfde arbeidsplaats, in hoofdstuk IV – Bijzondere bepalingen betreffende werkzaamheden uitgevoerd door ondernemingen van buitenaf en in hoofdstuk V – Bijzondere bepalingen betreffende tijdelijke of mobiele bouwplaatsen (ten uitvoer gelegd bij het koninklijk besluit van 25 januari 2001 betreffende de tijdelijke of mobiele bouwplaatsen) van de wet van 4 augustus 1996.

Artikel 18 stelt dat de werkgevers moeten voorzien in maatregelen voor optreden in geval van nood en bij ongevallen. Artikel 9, maar inzonderheid voornoemde afdeling IV van het koninklijk besluit van 27 maart 1998 betreffende het beleid inzake het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk, hebben immers betrekking op de maatregelen waarin de werkgever moet voorzien in noodsituaties en in geval van ernstig en onmiddellijk gevaar en afdeling V van hetzelfde besluit heeft betrekking op de maatregelen in geval van arbeidsongevallen.

Artikel 19 bepaalt wat van de werknemers en hun vertegenwoordigers verwacht wordt:

– de werknemers moeten meewerken opdat de werkgever de hem opgelegde verplichtingen zou nakomen;

– de vertegenwoordigers van de werknemers moeten met de werkgever samenwerken op het vlak van arbeidsveiligheid en gezondheid;

– de vertegenwoordigers van de werknemers moeten ervoor zorgen dat voldoende informatie verschaft wordt over de maatregelen die de werkgever getroffen heeft;

– de werknemers en hun vertegenwoordigers moeten aandringen op een passende opleiding;

– de werknemers, hun vertegenwoordigers of hun representatieve organisaties moeten een onderzoek kunnen instellen naar alle aspecten van arbeidsveiligheid en gezondheid;

– de werknemers moeten onverwijld melding maken van situaties die gevaar kunnen opleveren.

Die rechten en plichten staan in artikel 6 van de welzijnswet en ook in de artikelen 17, 18, 21 en 25 van het koninklijk besluit van 27 maart 1998 betreffende het beleid inzake het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk.

Artikel 20 geeft aan dat samenwerking tussen werkgever en werknemers een essentieel onderdeel moet zijn. De comités voor preventie en bescherming op het werk (hoofdstuk VIII van de Welzijnswet en het koninklijk besluit van 3 mei 1999 betreffende de opdrachten en de werking van de comités voor preventie en bescherming op het werk) beantwoorden aan die vereiste aangezien zij samengesteld zijn uit het ondernemingshoofd en één of meer afgevaardigde(n) en uit personeelsafgevaardigden.

Volgens artikel 21 mogen maatregelen inzake arbeidsveiligheid en gezondheid geen kosten meebrengen voor de werknemers. Dat beginsel staat in artikel 16 van het koninklijk besluit van 27 maart 1998 betreffende het beleid inzake het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk.

Deel V – Slotbepalingen

Artikel 22 stelt dat het verdrag geen herziening is van bestaande verdragen of aanbevelingen.

Artikel 23 bepaalt dat de officiële bekrachtigingen van het verdrag moeten meegedeeld worden aan de directeur-generaal van het Internationaal Arbeidsbureau die instaat voor de registratie.

Volgens artikel 24 is het verdrag slechts bindend voor die IAO-lidstaten die hun bekrachtiging door de directeur-generaal lieten registreren. Het verdrag treedt in werking twaalf maanden nadat de bekrachtiging van twee lidstaten door de directeur-generaal geregistreerd werd. Daarna treedt het voor iedere lidstaat in werking twaalf maanden na de datum waarop zijn bekrachtiging geregistreerd is.

Artikel 25 stelt dat het verdrag kan opgezegd worden na verloop van een termijn van tien jaar na de datum waarop het in werking getreden is. Zonder opzegging wordt het voor een nieuwe termijn van tien jaar verlengd.

De directeur-generaal van het Internationaal Arbeidsbureau stelt volgens artikel 26 alle lidstaten in kennis van de registratie van alle bekrachtigingen en opzeggingen.

Artikel 27 bepaalt dat de directeur-generaal alle bijzonderheden inzake bekrachtigingen en opzeggingen ter registratie meedeelt aan de secretaris-generaal van de VN.

Artikel 28 stelt dat de raad van beheer van het Internationaal Arbeidsbureau, indien nodig, aan de Algemene Conferentie verslag kan uitbrengen over de toepassing van het verdrag. De raad van beheer onderzoekt ook of het wenselijk is de herziening van het verdrag op de agenda van de Conferentie te plaatsen.

In artikel 29 wordt bepaald dat, wanneer de Conferentie een nieuw verdrag aanneemt met betrekking tot voorliggende materie – tenzij uitdrukkelijk anders bepaald wordt – de ratificatie van het nieuwe verdrag de onmiddellijke opzegging van het oude zal inhouden. Op het ogenblik van inwerkingtreding van het nieuwe verdrag, zal het oude niet langer geratificeerd kunnen worden. Het huidige verdrag blijft wel van kracht voor de lidstaten die het nieuwe verdrag niet ondertekenen.

Artikel 30 stipuleert dat de Franse en de Engelse versie een gelijke authenticiteit hebben.

4. Gemengd karakter van het verdrag en relevantie voor Vlaanderen

Het IAO-verdrag nr. 155 betreffende arbeidsveiligheid, gezondheid en arbeidsmilieu is een gemengd verdrag waarbij de bevoegdheden van zowel de federale overheid als van de gemeenschappen uitgeoefend worden.

Het voorkomen van ongevallen en schade aan de gezondheid (artikel 4) is een persoonsgebonden aangelegenheid en dus een gemeenschapsaangelegenheid.

Wat betreft de maatregelen om de aangelegenheden met betrekking tot de arbeidsveiligheid, de gezondheid en het arbeidsmilieu op te nemen in onderwijs- en opleidingsprogramma's op alle niveaus (artikel 14), met inbegrip van hoger technisch en medisch onderwijs en hoger beroepsonderwijs, is de Vlaamse Gemeenschap eveneens bevoegd.

Er is geen impact op de Vlaamse personeelsstatuten. De reglementering betreffende het welzijn van de

werknemers bij de uitvoering van hun werk (arbeidsbescherming) is een federale materie.

5. Verloop van de procedure op internationaal, federaal en Vlaams niveau

Het verdrag werd aangenomen op 22 juni 1981 en trad in werking op 11 augustus 1983.

Vermits dit verdrag niet prioritair behandeld wordt, verloopt de Vlaamse procedure, net zoals die van de andere bevoegde overheden voor dit of andere gemengde IAO-verdragen, traag. Er zijn drie soorten redenen voor het tijdsverloop.

Er is een puur nationale, federale reden. De nationale, later federale beleidsoptie, werd jarenlang aangenomen om eerst het intern recht in overeenstemming te brengen met de verdragen die door de Internationale Arbeidsconferentie aangenomen werden, alvorens die verdragen internationaal te ratificeren waardoor zij internationaal in werking treden. In sommige Vlaamse memories komt deze gedragslijn aan bod.

Er is een Europese reden. De Europese Eenheidsakte van 1987 heeft geleid tot een bevoegdheidsconflict tussen de Europese Gemeenschap (EG), vertegenwoordigd door de Commissie, en de lidstaten op het vlak van gezondheid en veiligheid van werknemers. Dat conflict werd uitgevochten tot voor het Hof van Justitie. Daardoor bleven de ratificatieprocedures voor een reeks IAO-verdragen geblokkeerd en dit ongeveer tot het jaar 2000. Bovendien gaven de meeste lidstaten voorrang aan de omzetting van richtlijnen terzake, ten koste van de instemming en ratificatie van de IAO-verdragen.

Er is een intrafederale reden. De defederalisering van België in 1993 heeft geleid tot de internationale doorwerking van de interne bevoegdheidsverdeling tussen de federale overheid en de zes deelstaten ('in foro interno, in foro externo'). Daardoor moesten de nog niet eerder door België geratificeerde verdragen getoetst worden aan die bevoegdheidsverdeling. Het ging om 56 verdragen, waarvan er 37 exclusief federaal geacht werden en dus 19 als gemengd beschouwd werden. Met die oefening werd stilaan begonnen in oktober 1997, eerst in de Werkgroep Gemengde Verdragen (WGV), adviesorgaan van de Interministeriële Conferentie Buitenlands Beleid (ICBB), daarna via een ad-hocwerkgroep van experts, in opdracht van de WGV. Die ad-hocwerkgroep rondde zijn opdracht af in juni 2000 en diende bij de WGV zijn voorstel in.

In zijn vergadering van 21 juni 2000 keurde de WGV de aangepaste lijst van gemengde IAO-verdragen goed. Die beslissing werd op 10 oktober 2000 door de ICBB bekrachtigd.

De Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie (ordonnantie van 19 april 2007) en de federale overheid (wet van 3 juni 2007) hebben al hun goedkeuring gehecht.

6. Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) en de Raad van State

In zijn advies van 10 september 2003 toont de SERV zich verheugd dat werk gemaakt wordt van de ratificatie van de IAO-verdragen. De SERV herhaalt dat een voorafgaande toetsing van de Vlaamse regelgeving aan de verdragen wenselijk is. Bovendien zegt de SERV dat vrijwel altijd over het hoofd gezien wordt dat Vlaanderen bevoegd is voor de rechtspositie van het personeel van de Vlaamse openbare sector en van het onderwijzend personeel, zodat telkens ook voor die groepen moet nagegaan worden of de Vlaamse overheid in orde is met de wetgeving.

Volgens de SERV is het eveneens aangewezen in de memories van toelichting de verwijzing naar het Vlaams ontwerp van decreet betreffende de bedrijfsgezondheidszorg te schrappen. Het is immers voorbarig en weinig kies te verwijzen naar een Vlaamse ontwerpregelgeving over een centraal thema in het sociale domein, vooraleer de Vlaamse sociale partners hierover hun standpunt konden formuleren.

De memorie van toelichting werd volgens de opmerkingen van de SERV aangevuld, meer bepaald in hoofdstuk 4.

In zijn advies van 4 oktober 2007 merkt de Raad van State op dat de Nederlandse vertaling van het verdrag verschilt van die welke gevoegd is bij de voorontwerpen van wet en van ordonnantie. Volgens de Raad kan het gebruik van verschillende vertalingen, onder meer uit het oogpunt van de rechtszekerheid, niet aanvaard worden. De vertaling die gevoegd was bij het voorontwerp van instemmingswet, wordt

thans voorgelegd. Voor het overige maakte de Raad van State geen opmerkingen.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Kris PEETERS

De Vlaamse minister van Werk,
Onderwijs en Vorming,

Frank VANDENBROUCKE

De Vlaamse minister van Bestuurszaken,
Buitenlands Beleid, Media en Toerisme,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Welzijn,
Volksgezondheid en Gezin,

Steven VANACKERE

VOORONTWERP VAN DECREET

VOORONTWERP VAN DECREET

houdende instemming met het verdrag nr. 155 betreffende arbeidsveiligheid, gezondheid en het arbeidsmilieu, aangenomen door de Internationale Arbeidsconferentie tijdens haar zevenenzestigste zitting in Genève op 22 juni 1981

De Vlaamse Regering,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Werk, Onderwijs en Vorming, de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin en de Vlaamse minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme;

Na beraadslaging,

Besluit:

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1

Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Artikel 2

Het verdrag nr. 155 betreffende arbeidsveiligheid, gezondheid en het arbeidsmilieu, aangenomen door de Internationale Arbeidsconferentie tijdens haar zevenenzestigste zitting in Genève op 22 juni 1981, zal volkomen gevolg hebben.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Kris PEETERS

De Vlaamse minister van Werk, Onderwijs en Vorming,

Frank VANDENBROUCKE

De Vlaamse minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin,

Steven VANACKERE

ADVIES VAN DE SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD VAN VLAANDEREN

Sterk door overleg

SERV Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen

Brussel, 10 september 2003
RVP-IT/03-026

De heer Herbert TOMBEUR
Directeur
Administratie Buitenlands Beleid
Boudewijnlaan 30

1000 BRUSSEL

Betreft : Adviesvraag over de ontwerpen van decreet houdende instemming met de respectieve verdragen 128, 130, 143, 155, 156, 161 en 164 aangenomen door de Internationale Arbeidsconferentie

Geachte heer,

Op 15 juli 2003 werd de SERV door de Administratie Buitenlands Beleid om advies gevraagd over de hierboven vermelde ontwerpen van decreet.

De Vlaamse sociale partners zijn verheugd dat werk wordt gemaakt van de ratificatie door België van de voorgelegde IAO-verdragen. De SERV sluit zich uiteraard aan bij de voorgelegde IAO-verdragen en formuleert bij deze verdragen geen verdere opmerkingen.

Bij de formulering in de respectievelijke Memories van Toelichting van de relevantie van de verdragen voor Vlaanderen heeft de SERV wel enkele bedenkingen. Deels vloeien deze voort uit het eenzijdig gehanteerde uitgangspunt, met name de loutere bevoegdheidsverdeling in ons land waardoor de inhoudelijke aspecten van werking onvoldoende belicht blijven; deels vinden de bemerkingen een grondslag in verwijzingen naar ontwerpregelgeving waarover de Vlaamse sociale partners zich nog niet hebben kunnen uitspreken.

De SERV herinnert aan vroegere adviezen over de ratificatie van IAO-verdragen en herhaalt dat een voorafgaande toetsing van de Vlaamse regelgeving aan de verdragen wenselijk is. Voor zover uit de ontwerpen van decreet en de memories valt af te leiden, is dit niet of niet zorgvuldig genoeg gebeurd.
Bij het IAO-verdrag 143 over de misstanden bij migratie bijvoorbeeld is het onduidelijk of artikel 8 wel in overeenstemming is met de huidige wetgeving. De SERV meent dat dit zeker moet worden nagegaan.
Bovendien wordt vrijwel altijd over het hoofd gezien dat Vlaanderen (en niet de federale overheid) bevoegd is voor de rechtspositie van het personeel van de Vlaamse openbare sector en van het onderwijzend personeel, zodat telkens ook voor deze groepen moet worden nagegaan of de Vlaamse overheid in orde is met de regelgeving.

Wetstraat 34-36 | 1040 Brussel | Tel: 02.20.90.111 | Fax: 02.21.77.008 | E-mail: serv@serv.be | www.serv.be

Sterk door overleg

SERV

Wat de Memories van Toelichting concreet betreft is het bij IAO-verdragen 143 en 156 aangewezen de rol en het engagement van de Vlaamse sociale partners in de vormgeving van het arbeidsmarktbeleid in het algemeen en de inspanningen gericht op de kansengroepen te vermelden. De rol die de SERV en VESOC in deze vervullen dient hierbij – naast deze van de ondermeer de VDAB - te worden geëxpliciteerd.

Bij IAO-verdragen 128,130,155 en 161 is het aangewezen in de Memorie van Toelichting telkens de verwijzing naar het Vlaams *ontwerp* van decreet betreffende de bedrijfsgezondheidszorg te schrappen. Over welke versie van ontwerp van decreet dan ook werd de raad vooralsnog niet om advies gevraagd en heeft zich dan ook niet kunnen uitspreken. In de context van de voorstelling van IAO-verdragen - langdurig voorbereid en onderhandeld met internationale werknemers- en werkgeversdelegaties - is het voorbarig en weinig kies te verwijzen naar een Vlaamse *ontwerp*regelgeving over een centraal thema in het sociale domein (met repercussies bovendien op andere bestuurlijke niveaus) vooraleer de Vlaamse sociale partners hierover hun standpunt hebben kunnen formuleren. Inhoudelijk blijft de verwijzing -met name wat betreft definitie "werknemer " – bovendien beperkt tot een loutere vaststelling.

Ik hoop u hiermee van dienst te zijn geweest.

Met de meeste hoogachting,

Pieter Kerremans,
Administrateur-generaal.

Xavier Verboven,
Voorzitter.

Kopie : - Minister Ceysens
- Minister Landuyt.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

LM

KONINKRIJK BELGIË

ADVIES 43.588/1
VAN 4 OKTOBER 2007

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste kamer, op 13 september 2007 door de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin verzocht hem, binnen een termijn van dertig dagen, van advies te dienen over een voorontwerp van decreet "houdende instemming met het verdrag nr. 155 betreffende arbeidsveiligheid, gezondheid en het arbeidsmilieu, aangenomen door de Internationale Arbeidsconferentie tijdens haar zevenenzestigste zitting in Genève op 22 juni 1981", heeft het volgende advies gegeven:

LM 43.588/1

STREKKING VAN HET VOORONTWERP

Het om advies voorgelegde voorontwerp van decreet strekt ertoe, wat de Vlaamse Gemeenschap betreft, instemming te verlenen met Verdrag nr. 155 betreffende arbeidsveiligheid, gezondheid en het arbeidsmilieu, aangenomen door de Internationale Arbeidsconferentie tijdens haar zevenenzestigste zitting te Genève op 22 juni 1981.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Algemene opmerking

1. De bij het voorontwerp van decreet gevoegde Nederlandse vertaling van het Verdrag nr. 155 verschilt van die welke is gevoegd bij de voorontwerpen van wet en van ordonnantie houdende de instemming van respectievelijk de federale overheid [(1)] en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie [(2)] met hetzelfde verdrag. Dat verschil in vertaling komt eveneens tot uiting in het Nederlandse opschrift van de hiervoor bedoelde instemmingsakten.

Een dergelijke werkwijze, waarbij met betrekking tot hetzelfde verdrag verschillende vertalingen van de authentieke tekst worden gehanteerd naar gelang de instemmende overheid, kan onder meer uit het oogpunt van de rechtszekerheid niet worden aanvaard.

Teneinde dat te verhelpen, kan het aanbeveling verdienen een regeling te treffen die de eenvormigheid van de vertaling van een authentieke tekst waarborgt en die geldt voor alle bij de instemming van een verdrag betrokken overheden. Hiertoe zouden

---

(1) Voorontwerp van wet "houdende instemming met het Verdrag nr. 155 betreffende arbeidsveiligheid, gezondheid en het arbeidsmilieu, aangenomen te Genève op 22 juni 1981 door de Algemene Conferentie van de Internationale Arbeidsorganisatie" (R. v. St., advies 42.250/1 van 15 februari 2007; *Parl. St. Senaat, 2006-2007, 3-2118/1*).

(2) Voorontwerp van ordonnantie "houdende instemming met de Conventie nr. 155 betreffende de veiligheid en gezondheid van werknemers en hun werkomgeving, aangenomen te Genève op 22 juni 1981 door de Internationale Arbeidsconferentie tijdens haar 67ste zitting" (R. v. St., advies 40.922/1/V van 3 augustus 2006; *Parl. St.* VVGGC, 2005- 2006, B-74/1).

.../...

LM 43.588/1

die overheden kunnen overwegen het samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten over de nadere regelen voor het sluiten van gemengde verdragen van 8 maart 1994 aan te vullen met een dergelijke regeling.

2. Voor het overige zijn bij het voorontwerp van decreet geen opmerkingen te maken.

LM 43.588/1

De kamer was samengesteld uit

de Heren	M. VAN DAMME,	kamervoorzitter,
	B. SEUTIN, W. VAN VAERENBERGH,	staatsraden,
	A. SPRUYT, M. RIGAUX,	assessoren van de afdeling wetgeving,
Mevrouw	A. BECKERS,	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de H. W. PAS, auditeur.

DE GRIFFIER, DE VOORZITTER,

A. BECKERS M. VAN DAMME

ONTWERP VAN DECREET

ONTWERP VAN DECREET

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Werk, Onderwijs en Vorming, de Vlaamse minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme en de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1

Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Artikel 2

Het verdrag nr. 155 betreffende arbeidsveiligheid, gezondheid en het arbeidsmilieu, aangenomen door de Internationale Arbeidsconferentie tijdens haar zevenenzestigste zitting in Genève op 22 juni 1981, zal volkomen gevolg hebben.

Brussel, 14 december 2007.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Kris PEETERS

De Vlaamse minister van Werk, Onderwijs en Vorming,

Frank VANDENBROUCKE

De Vlaamse minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin,

Steven VANACKERE

BIJLAGE:

Verdrag nr.155 betreffende arbeidsveiligheid, gezondheid en arbeidsmilieu

VERTALING

Verdrag nr. 155 betreffende arbeidsveiligheid, gezondheid en het arbeidsmilieu

De algemene Conferentie van de Internationale Arbeidsorganisatie,

Bijeengeroepen te Genève door de Raad van Beheer van het Internationaal Arbeidsbureau, en aldaar bijeengekomen in haar zevenenzestigste zitting op 3 juni 1981,

Besloten hebbende tot het aannemen van bepaalde voorstellen met betrekking tot veiligheid, gezondheid en het arbeidsmilieu, welk onderwerp als zesde punt op de agenda van de zitting voorkomt, en

Vastgesteld hebbende dat deze voorstellen de vorm van een internationaal Verdrag dienen te krijgen, aanvaardt de tweeëntwintigste juni van het jaar negentienhonderd eenentachtig het volgende Verdrag, dat kan worden aangehaald als Verdrag betreffende beroepsveiligheid en gezondheid 1981 :

Deel I

Toepassingsgebied en begripsomschrijvingen

Artikel 1

1. Dit Verdrag is van toepassing op alle bedrijfstakken.

2. Een Lid dat dit Verdrag bekrachtigt kan, na raadpleging in een zo vroeg mogelijk stadium van de betrokken representatieve organisaties van werkgevers en werknemers, bepaalde bedrijfstakken, zoals de zeescheepvaart of de visserij, geheel of gedeeltelijk van de toepassing van dit Verdrag uitsluiten, indien zich hier bijzondere problemen van ernstige aard voordoen.

3. Elk Lid dat dit Verdrag bekrachtigt, is gehouden in het eerste verslag over de toepassing van dit Verdrag, ingediend volgens artikel 22 van het Statuut van de Internationale Arbeids organisatie, alle bedrijfstakken te vermelden, die met toepassing van het tweede lid van dit artikel eventueel zijn uitgesloten, en wel met redenen omkleed en een beschrijving te geven van de maatregelen die zijn genomen om de werknemers in de uitgesloten bedrijfstakken voldoende bescherming te bieden, en in de volgende verslagen te vermelden welke vooruitgang in de richting van ruimere toepassing is gemaakt.

Artikel 2

1. Dit Verdrag is van toepassing op alle werknemers in de daardoor bestreken bedrijfstakken.

2. Een Lid dat dit Verdrag bekrachtigt kan, na raadpleging in een zo vroeg mogelijk stadium van de betrokken representatieve organisaties van werkgevers en werknemers, beperkte

categorieën werknemers geheel of gedeeltelijk van de toepassing van dit Verdrag uitsluiten, indien zich hier bijzondere moeilijkheden voordoen.

3. Elk Lid dat dit Verdrag bekrachtigt, is gehouden in het eerste verslag over de toepassing van dit Verdrag, ingediend volgens artikel 22 van het Statuut van de Internationale Arbeidsorganisatie de beperkte categorieën werknemers te vermelden, die met toepassing van het tweede lid van dit artikel eventueel zijn uitgesloten, en wel met redenen omkleed en in de volgende verslagen te vermelden welke vooruitgang in de richting van de ruimere toepassing is gemaakt.

Artikel 3

Voor de toepassing van dit Verdrag wordt verstaan onder :

(a) de uitdrukking « bedrijfstakken » : alle takken van bedrijf waar werknemers in dienst zijn, met inbegrip van de overheidsdienst;

(b) de uitdrukking « werknemers » : alle personen in loondienst, met inbegrip van overheidsdienaren;

(c) de uitdrukking « arbeidsplaats » : alle plaatsen waar werknemers moeten zijn of moeten heengaan wegens hun werk en die onder direct of indirect toezicht van de werkgever staan;

(d) de uitdrukking « voorschriften » : alle bepalingen waaraan door de bevoegde autoriteit of autoriteiten kracht van wet is toegekend;

(e) de uitdrukking « gezondheid » : in samenhang met werk, niet alleen de afwezigheid van ziekten of gebreken, doch tevens de materiële en geestelijke factoren die de gezondheid beinvloeden en die rechtstreeks samenhangen met arbeidsveiligheid en arbeidshygiëne.

Deel II

Beginselen van nationaal beleid

Artikel 4

1. Ieder Lid dient, in het licht van de nationale omstandigheden en praktijk, en in overleg met de meest representatieve organisaties van werkgevers en werknemers, een samenhangend nationaal beleid inzake beroepsveiligheid, gezondheid en het arbeidsmilieu te formuleren, ten uitvoer te leggen en periodiek opnieuw te bezien.

2. Het doel van het beleid is het voorkomen van ongevallen en schade aan de gezondheid voortvloeiend uit, samenhangend met of zich voordoend tijdens het werk door, voor zover redelijkerwijze uitvoerbaar, de oorzaken van aan het arbeidsmilieu inherente gevaren tot een minimum te beperken.

Artikel 5

Het in artikel 4 van dit Verdrag bedoelde beleid dient rekening te houden met de volgende, ruim genomen, terreinen voor zover deze van invloed zijn op de beroepsveiligheid en de gezondheid en op het arbeidsmilieu :

(a) het ontwerp, de beproeving, de keuze, de vervanging, de installatie, de opstelling, het gebruik en het onderhoud van de materiële arbeidsfactoren (arbeidsplaatsen, arbeidsmilieu gereedschappen, machines en materiaal, chemische, fysische en biologische stoffen en agentia, arbeidsmethoden);

(b) de betrekkingen tussen de materiële arbeidsfactoren en de personen die het werk uitvoeren of toezicht daarop uitoefenen en aanpassing van machines, materiaal, werktijden, organisatie van het werk en arbeidsmethoden aan de lichamelijke en geestelijke vermogens van de werknemers;

(c) de opleiding, met inbegrip van noodzakelijke voortgezette opleiding, de kwalificatie en motivatie van de personen die in de een of andere hoedanigheid betrokken zijn bij het bereiken van een behoorlijk veiligheids- en gezondheidsniveau;

(d) de communicatie en. samenwerking op het niveau van de arbeids groep en dat van de onderneming en op alle andere passende niveaus tot en met het nationaal niveau;

(e) de bescherming van werknemers en hun vertegenwoordigers tegen disciplinaire maatregelen als gevolg van overeenkomstig het beleid, bedoeld in artikel 4 van dit Verdrag terecht door hen ondernomen acties.

Artikel 6

Bij de formulering van het in artikel 4 van dit Verdrag bedoelde beleid dienen de onderscheiden taken en verantwoordelijkheden ten aanzien van beroepsveiligheid en gezondheid en het arbeidsmilieu te worden aangegeven van overheden, werkgevers, werknemers en anderen, met inachtneming van zowel het complementaire karakter van deze verantwoordelijkheden als de nationale omstandigheden en praktijk.

Artikel 7

De situatie aangaande beroepsveiligheid en gezondheid en het arbeidsmilieu dient met passende tussenpozen opnieuw te worden bezien, hetzij in het algemeen, hetzij ten aanzien van bepaalde gebieden, ten einde belangrijke problemen te onderkennen, doeltreffende methoden te ontwikkelen om deze op te lossen en prioriteiten voor te treffen maatregelen te stellen, alsmede de behaalde resultaten te evalueren.

Deel III

Maatregelen op nationaal niveau

Artikel 8

Ieder Lid dient, door middel van wetten of voorschriften of een andere methode die in overeenstemming is met de nationale omstandigheden en praktijk, en in overleg met de betrokken representatieve organisaties van werkgevers en werknemers die stappen te ondernemen die noodzakelijk zijn om uitvoering te geven aan artikel 4 van dit Verdrag.

Artikel 9

1. De naleving van wetten en voorschriften betreffende beroepsveiligheid, gezondheid en het arbeidsmilieu dient te worden verzekerd door een toereikend en passend controlestelsel.

2. Dit stelsel dient te voorzien in toereikende sancties bij schending van de wetten en voorschriften.

Artikel 10

Er dienen maatregelen te worden genomen om werkgevers en werknemers van advies te dienen, opdat dezen aan hun wettelijke verplichtingen kunnen voldoen.

Artikel 11

Ten einde uitvoering te geven aan het in artikel 4 van dit Verdrag bedoelde beleid, dient de bevoegde autoriteit of dienen de bevoegde autoriteiten te verzekeren dat geleidelijk de volgende taken worden verricht :

(a) de vaststelling, wanneer de aard en mate van de gevaren zulks vereisen, van voorwaarden betreffende het ontwerp, de bouw en de inrichting van ondernemingen, de aanvang van hun werkzaamheden, belangrijke veranderingen die daarin moeten worden aangebracht en alle veranderingen van de primaire bestemming, de veiligheid van bij het werk gebruikte technische materialen, alsook de toepassing van door de bevoegde autoriteiten omschreven procedures;

(b) de vaststelling van werkwijzen die dienen te worden verboden, beperkt of onderworpen aan machtiging of controle door de bevoegde autoriteit of autoriteiten, alsmede de vaststelling van stoffen en agentia blootstelling waaraan dient te worden verboden, beperkt of onderworpen aan machtiging of controle door de bevoegde autoriteit of autoriteiten; er dient reke-ning te worden gehouden met de gevaren voor de gezondheid door gelijktijdige blootstelling aan verschillende stoffen of agentia;

(c) de vaststelling en toepassing van procedures voor de melding van arbeidsongevallen en beroepsziekten, door werkgevers en, waar passend, verzekeringsinstellingen en andere rechtstreeks betrokkenen, en de opstelling van jaarstatistieken inzake arbeidsongevallen en beroepsziekten;

(d) het instellen van. een onderzoek wanneer zich arbeidsongevallen, beroepsziekten of gevallen van andere schade aan de gezondheid voordoen tijdens of in samenhang met het werk, die op een ernstige situatie lijken te wijzen;

(e) de jaarlijkse publicatie van informatie inzake maatregelen, genomen ingevolge het in artikel 4 van dit Verdrag bedoelde beleid en inzake arbeidsongevallen, beroepsziekten en andere schade aan de gezondheid die zich voordoen tijdens of in samenhang met het werk;

(f) de invoering of uitbreiding van stelsels, met inachtneming van nationale omstandigheden en mogelijkheden, voor het onderzoek van chemische, fysische en biologische agentia met betrekking tot het gevaar voor de gezondheid van werknemers.

Artikel 12

Overeenkomstig de nationale wetgeving en praktijk dienen maatregelen te worden genomen ten einde te verzekeren dat degenen die machines, materiaal of stoffen voor gebruik bij de beroepsuitoefening « ontwerpen, vervaardigen, invoeren, verschaffen of overdragen

(a) zich ervan overtuigen dat, voor zover redelijkerwijze uitvoerbaar, de machines, het materiaal of de stof geen gevaar met zich brengen voor de veiligheid en gezondheid van degenen die daarmee op de juiste wijze omgaan;

(b) informatie verstrekken betreffende de juiste installatie en hét juiste gebruik van machines en materiaal en het juiste gebruik van stoffen, alsmede informatie inzake gevaren van machines en materiaal en gevaarlijke eigenschappen van chemische stoffen en fysische en biologische agentia of producten, alsook instructies hoe bekende gevaren te vermijden;

(c) studies en onderzoek verrichten of zich op andere wijze op de hoogte blijven stellen van de ontwikkelingen in wetenschap en techniek die nodig zijn om te voldoen aan het bepaalde in de letters (a) en (b) van dit artikel.

Artikel 13

Een werknemer die zich teruggetrokken heeft uit een arbeidssituatie waarvan hij met reden kan aannemen dat deze een onmiddellijk en ernstig gevaar voor zijn leven of gezondheid oplevert, dient te worden beschermd tegen niet-gerechtvaardigde consequenties, zulks overeenkomstig de nationale omstandigheden en praktijk.

Artikel 14

Er dienen maatregelen te worden genomen ten einde, op een in de nationale omstandigheden en praktijk passende wijze, te bevorderen dat zaken de beroepsveiligheid, de gezondheid en het arbeidsmilieu betreffende, worden opgenomen in onderwijs- en opleidingsprogramma's op alle niveaus, met inbegrip van hoger technisch en medisch onderwijs en hoger beroepsonderwijs, op een wijze die voorziet in de opleidingsbehoefte van alle werknemers.

Artikel 15

1. Ten einde de samenhang tussen het in artikel 4 van dit Verdrag bedoelde beleid en de voor de tenuitvoerlegging daarvan genomen maatregelen te verzekeren, dient elk Lid, na

raadpleging in een zo vroeg mogelijk stadium van de meest representatieve organisaties van werkgevers en werknemers en van andere daarvoor in aanmerking komende organen, regelingen te treffen, overeenkomstig de nationale omstandigheden en praktijk, ter verzekering van de vereiste coördinatie tussen de verschillende autoriteiten en organen die uitvoering moeten geven aan de Delen II en III van dit Verdrag.

2. Wanneer de omstandigheden zulks vereisen en de nationale omstandigheden en praktijk zich niet daartegen verzetten, dienen deze regelingen de totstandkoming van een centraal orgaan te omvatten.

Deel IV

Maatregelen op het niveau van de onderneming

Artikel 16

1. Van de werkgevers wordt geëist dat dezen, voor zover redelijkerwijze uitvoerbaar, verzekeren dat de arbeidsplaatsen, machines, materiaal en werkwijzen waarover zij zeggenschap hebben veilig en zonder gevaar voor de gezondheid zijn.

2. Van de werkgevers wordt geëist dat dezen, voor zover redelijkerwijze uitvoerbaar, verzekeren dat de chemische, fysische en biologische stoffen en agentia waarover zij zeggenschap hebben, zonder gevaar voor de gezondheid zijn wanneer de juiste beschermende maatregelen worden genomen.

3. Van de werkgevers wordt geëist dat dezen, indien noodzakelijk, voldoende beschermende kleding en beschermingsmiddelen verschaffen om, voor zover redelijkerwijze uitvoerbaar, het gevaar van ongevallen of van nadelige invloeden op de gezondheid te voorkomen.

Artikel 17

Indien twee of meer ondernemingen tegelijkertijd op een zelfde arbeidsplaats werk uitvoeren, dienen zij samen te werken bij de toepassing van de vereisten van dit Verdrag.

Artikel 18

Van de werkgevers wordt geëist dat dezen, indien noodzakelijk, voorzien in maatregelen voor optreden in geval van nood en bij ongevallen, met inbegrip van toereikende middelen voor de verlening : van. eerste hulp.

Artikel 19

Op het niveau van de onderneming dienen er regelingen te bestaan volgens welke

(a) de werknemers bij het verrichten van hun werk, medewerken aan de nakoming door hun werkgever van de hem opgelegde verplichtingen;

(b) de vertegenwoordigers van werknemers in de onderneming met de werkgever samenwerken op het terrein van beroepsveiligheid en gezondheid;

(c) de vertegenwoordigers van werknemers in een onderneming voldoende informatie wordt verschaft omtrent door de werkgever genomen maatregelen ter verzekering van de beroepsveiligheid en gezondheid en hun representatieve organisaties kunnen raadplegen omtrent zulke informatie, mits geen fabrieksgeheimen openbaar worden gemaakt;

(d) de werknemers en hun vertegenwoordigers in de onderneming een passende opleiding in beroepsveiligheid en gezondheid wordt gegeven;

(e) de werknemers of hun vertegenwoordigers en, al naar het geval, hun representatieve organisaties in een onderneming, overeenkomstig de nationale wetgeving en praktijk, in staat worden gesteld een onderzoek in te stellen naar, en door de werkgever worden geraadpleegd omtrent, alle aspecten van beroepsveiligheid en gezondheid, samenhangend met hun werk; hiertoe kunnen bij onderlinge overeenstemming technische adviseurs van buiten de onderneming worden aangetrokken;

(f) een werknemer onverwijld aan zijn directe chef elke situatie meldt waarvan hij reden heeft aan te nemen dat deze een onmiddellijk en ernstig gevaar voor zijn leven of gezondheid oplevert; totdat de werkgever, indien nodig, corrigerende maatregelen heeft genomen, kan hij niet van de werknemers verlangen, dat deze terugkeren in een arbeidssituatie waarin er bij voortduring een onmiddellijk en ernstig gevaar voor het leven of de gezondheid bestaat.

Artikel 20

Samenwerking tussen bedrijfsleiding en werknemers en/of hun vertegenwoordigers binnen de onderneming dient een wezenlijk onderdeel te vormen van de ingevolge de artikelen 16 tot en met 19 van dit Verdrag genomen organisatorische en andere maatregelen.

Artikel 21

De maatregelen inzake beroepsveiligheid en gezondheid mogen geen kosten voor de werknemers met zich brengen.

Deel V

Slotbepalingen

Artikel 22

Dit Verdrag is geen herziening van andere internationale arbeidsverdragen of aanbevelingen.

Artikel 23

De officiële bekrachtigingen van dit Verdrag worden medegedeeld aan de Directeur/van het internationaal Arbeidsbureau en door hem geregistreerd..

Artikel 24

1. Dit Verdrag is slechts verbindend voor die Leden van de Internationale Arbeidsorganisatie die hun bekrachtigingen door de Directeur-Generaal hebben doen registreren.

2. Het treedt in werking twaalf maanden na de datum waarop de bekrachtigingen van twee Leden door de Directeur-Generaal zijn geregistreerd.

3. Vervolgens treedt dit Verdrag voor ieder Lid in werking twaalf maanden na de datum waarop zijn bekrachtiging is geregistreerd.

Artikel 25

1. Ieder Lid dat dit Verdrag heeft bekrachtigd, kan het opzeggen na afloop van een termijn van tien jaar na de datum waarop het Verdrag in werking is getreden, door middel van een aan de Directeur-Generaal van het Internationaal Arbeidsbureau gerichte en door deze geregistreerde verklaring. De opzegging wordt eerst van kracht een jaar na de datum waarop zij is geregistreerd.

2. Ieder Lid dat dit Verdrag heeft bekrachtigd en niet binnen een jaar na afloop van de termijn van tien jaar als bedoeld in het vorige lid, gebruik maakt van de bevoegdheid tot opzegging, voorzien in dit artikel, is voor een nieuwe termijn van tien jaar gebonden en kan daarna dit Verdrag opzeggen na afloop van elke termijn van tien jaar op de voorwaarden, voorzien in dit artikel.

Artikel 26

1. De Directeur-Generaal van het Internationaal Arbeidsbureau stelt alle Leden van de Internationale Arbeidsorganisatie in kennis van de registratie van alle bekrachtigingen en opzeggingen die hem door de Leden van de Organisatie zijn medegedeeld.

2. Bij de kennisgeving aan de Leden van de Organisatie van de registratie van de tweede hem medegedeelde bekrachtiging, vestigt de Directeur-Generaal de aandacht van deze Leden op de datum waarop dit Verdrag in werking treedt.

Artikel 27

De Directeur-Generaal van het Internationaal Arbeidsbureau doet aan de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties mededeling, ter registratie overeenkomstig het bepaalde in artikel 10 2 van het Handvest der Verenigde Naties, van de volledige bijzonderheden omtrent- alle bekrachtigingen en opzeggingen die hij overeenkomstig de voorgaande artikelen heeft geregistreerd.

Artikel 28

Telkens wanneer de Raad van Beheer van het Internationaal Arbeidsbureau zulks nodig acht, brengt deze Raad aan de algemene Conferentie verslag uit inzake de toepassing van dit Verdrag en onderzoekt of het wenselijk is de gehele of gedeeltelijke herziening ervan op de agenda van de Conferentie te plaatsen.

Artikel 29

1. Indien de Conferentie een nieuw Verdrag aanneemt, houdende gehele of gedeeltelijke herziening van dit Verdrag, zal, tenzij het nieuwe Verdrag anders bepaalt :

(a) bekrachtiging door een Lid van het nieuwe Verdrag, houdende herziening, ipso jure onmiddellijke opzegging van dit Verdrag ten gevolge hebben, niettegenstaande het bepaalde in artikel 25, onder voorbehoud evenwel dat het nieuwe Verdrag, houdende herziening, in werking is getreden;

(b) met ingang van de datum waarop het nieuwe Verdrag, houdende herziening, in werking is getreden, zal dit Verdrag niet langer door de Leden kunnen worden bekrachtigd.

2. Dit Verdrag blijft echter naar vorm en inhoud van kracht voor de Leden die het hebben bekrachtigd en die het nieuwe Verdrag, houdende herziening, niet hebben bekrachtigd.

Artikel 30

De Engelse en de Franse tekst van dit Verdrag zijn gelijkelijk gezaghebbend.

De voorgaande tekst is de authentieke tekst van het Verdrag naar behoren aangenomen door de algemene Conferentie van de Internationale Arbeidsorganisatie tijdens haar zevenenzestigste zitting, welke werd gehouden te Genève en voor gesloten werd verklaard op de vierentwintigste juni 1981.

TEN BLIJKE WAARVAN wij onze handtekening hebben geplaatst, op de vijfentwintigste juni 1981 :

De voorzitter van de Conferentie,

(w.g.) ALIOUNE DIAGNE

De directeur-generaal van het Internationale Arbeidsbureau,

(w.g.) FRANCIS BLANCHARD

C155 Occupational Safety and Health Convention, 1981

The General Conference of the International Labour Organisation,

Having been convened at Geneva by the Governing Body of the International Labour Office, and having met in its Sixty-seventh Session on 3 June 1981, and

Having decided upon the adoption of certain proposals with regard to safety and health and the working environment, which is the sixth item on the agenda of the session, and

Having determined that these proposals shall take the form of an international Convention,

adopts the twenty-second day of June of the year one thousand nine hundred and eighty-one, the following Convention, which may be cited as the Occupational Safety and Health Convention, 1981:

Part I. Scope and Definitions

Article 1

1. This Convention applies to all branches of economic activity.

2. A Member ratifying this Convention may, after consultation at the earliest possible stage with the representative organisations of employers and workers concerned, exclude from its application, in part or in whole, particular branches of economic activity, such as maritime shipping or fishing, in respect of which special problems of a substantial nature arise.

3. Each Member which ratifies this Convention shall list, in the first report on the application of the Convention submitted under article 22 of the Constitution of the International Labour Organisation, any branches which may have been excluded in pursuance of paragraph 2 of this Article, giving the reasons for such exclusion and describing the measures taken to give adequate protection to workers in excluded branches, and shall indicate in subsequent reports any progress towards wider application.

Article 2

1. This Convention applies to all workers in the branches of economic activity covered.

2. A Member ratifying this Convention may, after consultation at the earliest possible stage with the representative organisations of employers and workers concerned, exclude from its application, in part or in whole, limited categories of workers in respect of which there are particular difficulties.

3. Each Member which ratifies this Convention shall list, in the first report on the application of the Convention submitted under article 22 of the Constitution of the International Labour Organisation, any limited categories of workers which may have been excluded in pursuance of paragraph 2 of

this Article, giving the reasons for such exclusion, and shall 400 indicate in subsequent reports any progress towards wider application.

Article 3

For the purpose of this Convention--

(a) the term *branches of economic activity* covers all branches in which workers are employed, including the public service;

(b) the term *workers* covers all employed persons, including public employees;

(c) the term *workplace* covers all places where workers need to be or to go by reason of their work and which are under the direct or indirect control of the employer;

(d) the term *regulations* covers all provisions given force of law by the competent authority or authorities;

(e) the term *health* , in relation to work, indicates not merely the absence of disease or infirmity; it also includes the physical and mental elements affecting health which are directly related to safety and hygiene at work.

Part II. Principles of National Policy

Article 4

1. Each Member shall, in the light of 1400 national conditions and practice, and in consultation with the most representative organisations of employers and workers, formulate, implement and periodically review a coherent national policy on occupational safety, occupational health and the working environment.

2. The aim of the policy shall be to prevent accidents and injury to health arising out of, linked with or occurring in the course of work, by minimising, so far as is reasonably practicable, the causes of hazards inherent in the working environment.

Article 5

The policy referred to in Article 4 of this Convention shall take account of the following main spheres of action in so far as they affect occupational safety and health and the working environment:

(a) design, testing, choice, substitution, installation, arrangement, use and maintenance of the material elements of work (workplaces, working environment, tools, machinery and equipment, chemical, physical and biological substances and agents, work processes);

(b) relationships between the material elements of work and the persons who carry out or supervise the work, and adaptation of machinery, equipment, working time, organisation of work and work processes to the physical and mental capacities of the workers;

(c) training, including necessary further training, qualifications and motivations of persons involved, in one capacity or another, in the achievement of adequate levels of safety and health;

(d) communication and co-operation at the levels of the working group and the undertaking and at

all other appropriate levels up to and including the national level;

(e) the protection of workers and their representatives from disciplinary measures as a result of actions properly taken by them in conformity with the policy referred to in Article 4 of this Convention.

Article 6

The formulation of the policy referred to in Article 4 of this Convention shall indicate the respective functions and responsibilities in respect of occupational safety and health and the working environment of public authorities, employers, workers and others, taking account both of the complementary character of such responsibilities and of national conditions and practice.

Article 7

The situation regarding occupational safety and health and the working environment shall be reviewed at appropriate intervals, either over-all or in respect of particular areas, with a view to identifying major problems, evolving effective methods for dealing with them and priorities of action, and evaluating results.

Part III. Action at the National Level

Article 8

Each Member shall, by laws or regulations or any other method consistent with national conditions and practice and in consultation with the representative organisations of employers and workers concerned, take such steps as may be necessary to give effect to Article 4 of this Convention.

Article 9

1. The enforcement of laws and regulations concerning occupational safety and health and the working environment shall be secured by an adequate and appropriate system of inspection.

2. The enforcement system shall provide for adequate penalties for violations of the laws and regulations.

Article 10

Measures shall be taken to provide guidance to employers and workers so as to help them to comply with legal obligations.

Article 11

To give effect to the policy referred to in Article 4 of this Convention, the competent authority or authorities shall ensure that the following functions are progressively carried out:

(a) the determination, where the nature and degree of hazards so require, of conditions governing the design, construction and layout of undertakings, the commencement of their operations, major alterations affecting them and changes in their purposes, the safety of technical equipment used at work, as well as the application of procedures defined by the competent authorities;

(b) the determination of work processes and of substances and agents the exposure to which is to be prohibited, limited or made subject to authorisation or control by the competent authority or

authorities; health hazards due to the simultaneous exposure to several substances or agents shall be taken into consideration;

(c) the establishment and application of procedures for the notification of occupational accidents and diseases, by employers and, when appropriate, insurance institutions and others directly concerned, and the production of annual statistics on occupational accidents and diseases;

(d) the holding of inquiries, where cases of occupational accidents, occupational diseases or any other injuries to health which arise in the course of or in connection with work appear to reflect situations which are serious;

(e) the publication, annually, of information on measures taken in pursuance of the policy referred to in Article 4 of this Convention and on occupational accidents, occupational diseases and other injuries to health which a 1400 rise in the course of or in connection with work;

(f) the introduction or extension of systems, taking into account national conditions and possibilities, to examine chemical, physical and biological agents in respect of the risk to the health of workers.

Article 12

Measures shall be taken, in accordance with national law and practice, with a view to ensuring that those who design, manufacture, import, provide or transfer machinery, equipment or substances for occupational use--

(a) satisfy themselves that, so far as is reasonably practicable, the machinery, equipment or substance does not entail dangers for the safety and health of those using it correctly;

(b) make available information concerning the correct installation and use of machinery and equipment and the correct use of substances, and information on hazards of machinery and equipment and dangerous properties of chemical substances and physical and biological agents or products, as well as instructions on how hazards are to be avoided;

(c) undertake studies and research or otherwise keep abreast of the scientific and technical knowledge necessary to comply with subparagraphs (a) and (b) of this Article.

Article 13

A worker who has removed himself from a work situation which he has reasonable justification to believe presents an imminent and serious danger to his life or health shall be protected from undue consequences in accordance with national conditions and practice.

Article 14

Measures shall be taken with a view to promoting in a manner appropriate to national conditions and practice, the inclusion of questions of occupational safety and health and the working environment at all levels of education and training, including higher technical, medical and professional education, in a manner meeting the training needs of all workers.

Article 15

1. With a view to ensuring the coherence of the policy referred to in Article 4 of this Convention and of measures for its application, each Member shall, after consultation at the earliest possible

stage with the most representative organisations of employers and workers, and with other bodies as appropriate, make arrangements appropriate to national conditions and practice to ensure the necessary co-ordination between various authorities and bodies called upon to give effect to Parts II and III of this Convention.

2. Whenever circumstances so require and national conditions and practice permit, these arrangements shall include the establishment of a central body.

Part IV. Action at the Level of the Undertaking

Article 16

1. Employers shall be required to ensure that, so far as is reasonably practicable, the workplaces, machinery, equipment and processes under their control are safe and without risk to health.

2. Employers shall be required to ensure that, so far as is reasonably practicable, the chemical, physical and biological substances and agents under their control are without risk to health when the appropriate measures of protection are taken.

3. Employers shall be required to provide, where necessary, adequate protective clothing and protective equipment to prevent, so far is reasonably practicable, risk of accidents or of adverse effects on health.

Article 17

Whenever two or more undertakings engage in activities simultaneously at one workplace, they shall collaborate in applying the requirements of this Convention.

Article 18

Employers shall be required to provide, where necessary, for measures to deal with emergencies and accidents, including adequate first-aid arrangements.

Article 19

There shall be arrangements at the level of the undertaking under which--

(a) workers, in the course of performing their work, co-operate in the fulfilment by their employer of the obligations placed upon him;

(b) representatives of workers in the undertaking co-operate with the employer in the field of occupational safety and health;

(c) representatives of workers in an undertaking are given adequate information on measures taken by the employer to secure occupational safety and health and may consult their representative organisations about such information provided they do not disclose commercial secrets;

(d) workers and their representatives in the undertaking are given appropriate training in occupational safety and health;

(e) workers or their representatives and, as the case may be, their representative organisations in an undertaking, in accordance with national law and practice, are enabled to enquire into, and are consulted by the employer on, all aspects of occupational safety and health associated with their

work; for this purpose technical advisers may, by mutual agreement, be brought in from outside the undertaking;

(f) a worker reports forthwith to his immediate supervisor any situation which he has reasonable justification to believe presents an imminent and serious danger to his life or health; until the employer has 1400 taken remedial action, if necessary, the employer cannot require workers to return to a work situation where there is continuing imminent and serious danger to life or health.

Article 20

Co-operation between management and workers and/or their representatives within the undertaking shall be an essential element of organisational and other measures taken in pursuance of Articles 16 to 19 of this Convention.

Article 21

Occupational safety and health measures shall not involve any expenditure for the workers.

PART V. PROVISIONS

Article 22

This Convention does not revise any international labour Conventions or Recommendations.

Article 23

The formal ratifications of this Convention shall be communicated to the Director-General of the International Labour Office for registration.

Article 24

1. This Convention shall be binding only upon those Members of the International Labour Organisation whose ratifications have been registered with the Director-General.

2. It shall come into force twelve months after the date on which the ratifications of two Members have been registered with the Director-General.

3. Thereafter, this Convention shall come into force for any Member twelve months after the date on which its ratifications has been registered.

Article 25

1. A Member which has ratified this Convention may denounce it after the expiration of ten years from the date on which the Convention first comes into force, by an Act communicated to the Director-General of the International Labour Office for registration. Such denunciation should not take effect until one year after the date on which it is registered.

2. Each Member which has ratified this Convention and which does not, within the year following the expiration of the period of ten years mentioned in the preceding paragraph, exercise the right of denunciation provided for in this Article, will be bound for another period of ten years and, thereafter, may denounce this Convention at the expiration of each period of ten years under the terms provided for in this Article.

Article 26

1. The Director-General of the International Labour Office shall notify all Members of the International Labour Organisation of the registration of all ratifications and denunciations communicated to him by the Members of the Organisation.

2. When notifying the Members of the Organisation of the registration of the second ratification communicated to him, the Director-General shall draw the attention of the Members of the Organisation to the date upon which the Convention will come into force.

Article 27

The Director-General of the International Labour Office shall communicate to the Secretary-General of the United Nations for registration in accordance with Article 102 of the Charter of the United Nations full particulars of all ratifications and acts of denunciation registered by him in accordance with the provisions of the preceding Articles.

Article 28

At such times as may consider necessary the Governing Body of the International Labour Office shall present to the General Conference a report on the working of this Convention and shall examine the desirability of placing on the agenda of the Conference the question of its revision in whole or in part.

Article 29

1. Should the Conference adopt a new Convention revising this Convention in whole or in part, then, unless the new Convention otherwise provides:

a) the ratification by a Member of the new revising Convention shall ipso jure involve the immediate denunciation of this Convention, notwithstanding the provisions of Article 25 above, if and when the new revising Convention shall have come into force;

b) as from the date when the new revising Convention comes into force this Convention shall cease to be open to ratification by the Members.

2. This Convention shall in any case remain in force in its actual form and content for those Members which have ratified it but have not ratified the revising Convention.

Article 30

The English and French versions of the text of this Convention are equally authoritative.